

УДК 35.078.5 (477.85)

О.Ю. Апостолук,Київський національний торговельно-економічний університет,
м. Київ**ДЕРЖАВНА ФІНАНSOVA ПІДТРИМКА РЕГІОНАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА
(на прикладі Чернівецької області)***Анотація*

У статті досліджено державну фінансову підтримку малого підприємництва як інструменту регіонального розвитку. Обґрунтовано роль та значення малого бізнесу для соціально-економічного розвитку Чернівецької області. Проаналізовано зв'язок державної фінансової підтримки малого бізнесу та регіонального розвитку в Чернівецькій області. Виявлено тенденції у фінансуванні регіональних програм підтримки малого підприємництва у Чернівецькій області за рахунок коштів обласного бюджету та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Досліджено чинники впливу на те, що фінансова політика підтримки розвитку малих підприємств у Чернівецькій області не реалізується повною мірою. Визначено, що активізація фінансової підтримки малого підприємництва сприятиме подоланню спаду показників економічного розвитку регіону.

Ключові слова: фінансова підтримка, мале підприємництво, регіональний розвиток, регіональна програма, кредити.

О.Ю. Апостолук,

Київський національний торговельно-економічний університет, г. Київ

**ГОСУДАРСТВЕННАЯ ФИНАНСОВАЯ ПОДДЕРЖКА РЕГИОНАЛЬНОГО
РАЗВИТИЯ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА
(на примере Черновицкой области)***Аннотация*

В статье исследована государственную финансовую поддержку малого предпринимательства как инструмента регионального развития. Обоснована роль и значение малого бизнеса для социально-экономического развития Черновицкой области. Проанализирована связь государственной финансовой поддержки малого бизнеса и регионального развития в Черновицкой области. Выявлены тенденции в финансировании региональных программ поддержки малого предпринимательства в Черновицкой области за счет средств областного бюджета и Фонда общеобязательного государственного социального страхования на случай безработицы. Исследованы факторы влияния на то, что финансовая политика поддержки развития малых предприятий в Черновицкой области не реализуется в полной мере. Определено, что активизация финансовой поддержки малого предпринимательства будет способствовать преодолению спада показателей экономического развития региона.

Ключевые слова: финансовая поддержка, малое предпринимательство, региональное развитие, региональная программа, кредиты.

Постановка проблеми. Розвиток національної економіки забезпечується реалізацією потенціалу кожного регіону країни, що виступає як самодостатня територіальна підсистема національного господарства, яка має власну

виробничу спеціалізацію та міцні внутрішні соціально-економічні зв'язки. Одним із чинників впливу на процвітання регіону є стан малого підприємництва, особливостями якого є мобільність, швидка адаптація, висока інноваційність. Проте для забезпечення ефективного функціонування сектору малого підприємництва необхідна державна фінансова підтримка.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На важливості регіонального розвитку наголошували А. Ф. Ткачук, Є. Г. Коваленко, Є. В. Альохін. Проблеми державної фінансової підтримки малого підприємництва на регіональному рівні досліджували В. І. Жук, О. А. Баталов, Ю. О. Ольвінська, І. С. Сидорук та ін. Враховуючи важливість малого підприємництва у забезпеченні розвитку Чернівецької області, питання державної фінансової підтримки даного сектора потребують подальшого дослідження.

Постановка завдання. Для вивчення державної фінансової політики впливу на регіональний розвиток підприємництва необхідно дослідити сутність регіонального розвитку та місце у цьому процесі малого підприємництва. Аналіз впливу фінансової підтримки на регіональний розвиток було здійснено на прикладі Чернівецької області, що має значний природно-кліматичний, трудовий, економічний потенціал розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансова підтримка малого підприємництва здійснюється в межах необхідності забезпечення розвитку регіону. У нормативно-правових актах і науковій літературі термін «регіональний розвиток» має різні трактування. В Законі України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 регіональний розвиток виступає як «процес соціальних, економічних, екологічних, гуманітарних та інших позитивних змін у регіонах», а державна регіональна політика виступає складовою внутрішньої політики України [1]. Більшість вчених, вимірюючи регіональний розвиток, орієнтуються на рівень життя населення. Зокрема, А. Ф. Ткачук розглядає регіональний розвиток як зміни на регіональному рівні для задоволення широкого кола потреб певної території, що прийшла в занепад чи перебуває у стані перетворень [2, с. 8]. Є. Г. Коваленко визначає регіональний розвиток як режим функціонування регіональної системи, орієнтований на позитивну динаміку рівня та якості життя населення, що забезпечується стійким відтворенням соціального, господарського, ресурсного та екологічного потенціалів території [3, с. 64].

На регіональний розвиток впливають такі чинники, як державна політика регіонального розвитку, узгодженість дій центральних та місцевих органів влади у реалізації регіональних проектів, природні характеристики регіону та його територіально-географічне розміщення, трудовий та інтелектуальний потенціали регіону, розміщення продуктивних сил, їх концентрація та спеціалізація [4]. Отже, регіональний розвиток малого підприємництва

повинен бути наслідком позитивних змін у регіонах із ефективним використанням природнього, трудового та інтелектуального потенціалів даного регіону та забезпечення високого рівня життя населення в межах загальнодержавних пріоритетів розвитку підприємницької діяльності [5, с.29].

Оскільки світова практика виходить з того, що регіон є самодостатнім державно-політичним утворенням, тобто володіє економічним, фінансовим, соціальним потенціалом, достатнім для виконання покладених на нього функцій та обов'язків [6, с. 47], то розвиток регіону, а зокрема і малого підприємництва в його межах, має забезпечуватись більшою мірою органами влади на місцях та територіальними організаціями [7].

Протягом 2010-2014 рр. зайнятість населення мала тенденцію до зменшення як в Чернівецькій області, так і в Україні. За досліджуваний період також зменшилась реальна заробітна плата на 18,3% в Чернівецькій області та на 16,7% в Україні. Водночас спостерігається зниження обсягу товарообороту за такими ключовими видами економічної діяльності, як сільське, лісове та рибне господарства, оптова та роздрібна торгівля, будівництво та промисловість. Одним із чинників подолання цих негативних тенденцій могла б стати активізація підприємницької діяльності в регіоні.

Чернівецька область займає останнє місце за кількістю малих підприємств в Україні, що перш за все є наслідком того, що досліджувана область є найменшою за площею областю України (8100 км²) та на її території проживає найменша чисельність населення (906144 особи станом на 01 червня 2015 р.). Кількість малих підприємств у Чернівецькій області зменшилась із 56 одиниць у 2010 р. до 43 одиниць у 2014 р. на 10 тисяч населення, тобто на 23% (див. рис. 1). Варто також зауважити, що зменшення кількості малих підприємств є загальною тенденцією в Україні за 2010-2014 рр. Проте кількість малих підприємств у Чернівецькій області із врахування густоти населення є вдвічі меншою, ніж аналогічний показник в Україні.

Розглянемо детальніше динаміку розвитку малого підприємництва в Чернівецькій області за досліджуваний період у табл.1. За підсумками 2014 року на території області діють майже 4 тисячі малих підприємств та зареєстровано 55539 фізичних осіб-підприємців, обсяг реалізованої продукції склав більше 5 млрд. грн. Сектор малого підприємництва відіграє важливу роль у забезпеченні зайнятості, оскільки на сьогодні 43,55% зайнятих на підприємствах області працюють саме в малому бізнесі, а основну масу суб'єктів господарювання області складають фізичні особи-суб'єкти підприємницької діяльності.

Реалізація державної фінансової політики підтримки малого підприємництва в Чернівецькій області забезпечується регіональними

ГРОШІ, ФІНАНСИ, КРЕДИТ

програмами розвитку малого та середнього підприємництва, що складаються на 2 роки.

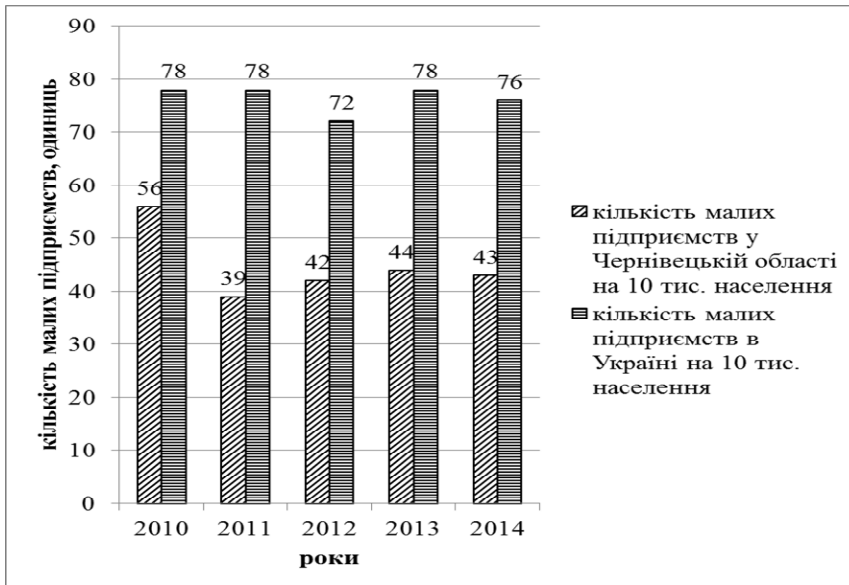

Рис. 1. Кількість малих підприємств у Чернівецькій області та в Україні на 10 тис. наявного населення за 2010-2014 рр.*

*Джерело: [8; 9]

На реалізацію заходів регіональних програм розвитку малого та середнього підприємництва у Чернівецькій області передбачено надання фінансових ресурсів із обласного бюджету та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття в наступних розмірах: у 2011 р. – 1,7 млн. грн., у 2012 р. – 1,9 млн. грн., у 2013 р. – 2,9 млн. грн., у 2014 р. – 7,6 млн. грн., у 2015р. – 7,9 млн. грн. [10; 11; 12].

Таблиця 1

Показники розвитку малого підприємництва в Чернівецькій області за 2010-2014 рр.*

Показники	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.
Кількість малих підприємств, од.	5086	3517	3793	3968	3897
Кількість малих підприємств на 10000 населення, од.	56	39	42	44	43
Кількість фізичних осіб-підприємців	62128	62300	57100	56660	55539
Обсяг реалізованої продукції, млрд. грн.	3,456	4,388	4,319	4,105	5,173
Кількість зайнятих, осіб	28167	25647	25119	23039	22997

*Джерело: [8]

Незважаючи на щорічне збільшення обсягів фінансування програми обласний бюджет не в змозі профінансувати заплановані заходи.

Характерним є те, що в основному фінансування програми здійснюється не за рахунок обласного бюджету, а за рахунок Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття (Фонду), який фінансував 69% видатків програми у 2011-2012 рр., 51,2% – 2013-2014 рр. та 85,6% – у 2015-2016 рр. У табл. 2 наведено дані щодо фінансування підтримки малого підприємництва, що здійснювалися із обласного бюджету та Фонду.

Таблиця 2

Планові показники фінансування регіональних програм підтримки малого підприємництва у Чернівецькій області за рахунок коштів обласного бюджету та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття за 2011-2015 рр.*

Показники	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
1. Доходи обласного бюджету, млн. грн.	1298	1589	2015	2380	2282
2. Рекомендований обсяг видатків бюджету для підтримки розвитку МСП* (2=п. *0,5%), млн. грн.	6,49	7,95	10,08	11,90	11,41
3. Фактичний обсяг видатків обласного бюджету для підтримки МСП, млн. грн.	0,20	0,20	0,20	0,20	0,10
4. Передбачена вартість регіональної програми, млн. грн.	1,74	1,89	2,91	2,88	7,57
5. Передбачений програмою обсяг видатків обласного бюджету, млн. грн.	0,62	0,50	1,55	1,28	1,10
6. Передбачений програмою обсяг видатків Фонду загальнообов'язкового соціального страхування, млн. грн.	1,12	1,39	1,36	1,60	6,46
7. Участь обласного бюджету у фінансуванні програми (7=п.5/п.4*100%), %	35,66	26,58	53,15	44,32	14,60
8. Участь Фонду загальнообов'язкового соціального страхування у реалізації програми (8=п.6/п.4*100%), %	64,34	73,42	46,85	55,68	85,40
9. Фактичне фінансування (порівняно з програмою) (9=п.3/п.5*100%), %	32,15	39,80	12,94	15,67	9,06
10. Фактичне фінансування (порівняно з рекомендованим) (10=п.3/п.2*100%), %	3,08	2,52	1,98	1,68	0,88

*Джерело: [10-14]

**Рекомендований Методичними рекомендаціями щодо формування і реалізації регіональних та місцевих програм розвитку малого і середнього підприємництва обсяг видатків для підтримки розвитку МСП складає 0,5% від річних доходів відповідного бюджету [13]

Дані табл. 2 свідчать про невідповідність обсягів фінансових ресурсів на підтримку малого бізнесу у регіональних програмах та обласному бюджеті. З бюджету Чернівецької області щорічно передбачалось виділення 200 000 грн. на підтримку малого та середнього підприємництва, що ніяк не пов'язано із передбаченим програмою обсягом видатків обласного бюджету, який має

ГРОШІ, ФІНАНСИ, КРЕДИТ

тенденцію до зростання у програмах 2013-2014 рр. та 2015-2016 рр. порівняно з програмою 2011-2012 рр.

Доходи обласного бюджету за 2011-2014 рр. зросли на 984 млн. грн., в той час як обсяг видатків на підтримку підприємництва залишився незмінним і в 2015 р. досяг тільки 0,88% від рекомендованого фінансування.

Головним джерелом фінансування регіональних програм підтримки малого підприємництва в Чернівецькій області є Фонд загальнообов'язкового соціального страхування на випадок безробіття. За даними табл. 2 частка участі Фонду у фінансуванні Регіональної програми досягає 85% у 2015 р. Виплата одноразової грошової допомоги по безробіттю складає від 1,1 млн. грн. (80,7% витрат Фонду) у 2013 р. до запланованих 6,6 млн. грн. (97,6% витрат Фонду) у 2016 р.

У межах досліджуваних регіональних програм розвитку малого підприємництва у Чернівецькій області фінансова підтримка надається через часткове відшкодування відсоткових ставок за користування банківськими кредитами для малих суб'єктів підприємницької діяльності, що реалізується за рахунок коштів обласного бюджету (табл. 3).

Таблиця 3

Використання коштів бюджету Чернівецької області на часткове відшкодування відсоткових ставок за користування банківськими кредитами малими підприємствами за 2011-2015 рр.*

Показник	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
1. Запланований обсяг відшкодування (тис. грн.)	250	300	500	600	400
2. Фактичний обсяг відшкодування (тис. грн.)	71,1 - анульовано	100	100	110	100
3. Реалізовано проектів	9 - відмінено	4	5	4	н/д
4. Створено робочих місць внаслідок реалізації проектів	не створено	22	33	8	н/д

*Джерело: [10-12]

З даних табл. 3 видно, що фактичний обсяг фінансування суттєво не відповідає запланованим показникам і складає в середньому 25% за досліджуваний період. У 2011 р. часткове відшкодування відсоткових ставок не здійснювалося, оскільки Положення про відшкодування відсоткових ставок втратило чинність [15]. Поновлення даного виду фінансової підтримки відбулося у 2012 р. затвердженням нового Положення про порядок часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами суб'єктів малого і середнього підприємництва у Чернівецькій області за рахунок обласного бюджету [16].

Висновки та перспективи подальших дослідження. Фінансова підтримка розвитку малого підприємництва повинна стати одним із основних напрямів регіональної політики місцевих органів влади. У Чернівецькій області фінансова політика щодо підтримки малого підприємництва не реалізується в повній мірі. Фактичні обсяги державної фінансової підтримки

малого бізнесу є меншими від нормативних та запланованих. Це значною мірою вплинуло на відсутність позитивної динаміки соціально-економічного розвитку Чернівецької області в цілому та малого бізнесу зокрема. Оцінка впливу державної фінансової політики на регіональний розвиток дозволить визначити ефективність видів фінансової підтримки, що надається в регіонах.

Список використаних джерел:

1. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 №156-VIII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/156-19>
2. Ткачук А. Ф. Місцевий та регіональний розвиток. Участь громадян у місцевому розвитку: Практичний посібник для практичних людей / А. Ф. Ткачук. – К.: ІКЦ «Легальний статус», 2012. – 144 с.
3. Коваленко Е. Г. Региональная экономика и управление: [учебн. пособие] / Е. Г. Коваленко. – СПб: Питер, 2005. – 288 с.
4. Жук В. І. Щодо ефективності підтримки та перспектив розвитку малого підприємництва у регіонах [Електронний ресурс] / В. І. Жук, О. А. Баталов // Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень при Президенті України. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/903/>
5. Ольвінська Ю. О. Ефективність функціонування малих підприємств регіону в сучасних умовах / Ю. О. Ольвінська // Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 квітня 2014). – Одеса, 2014 – С. 28-31.
6. Алехин Э. В. Управление региональной экономикой / Э. В. Алехин. – Пенза: ПГУ, 2011. – 225 с.
7. Сидорук І. С. Методичні підходи до формування регіональних програм державної підтримки малого підприємництва [Електронний ресурс] / І. С. Сидорук. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/31_NG_2014/Economics/13_178824.doc.htm
8. Основні показники діяльності підприємств у Чернівецькій області [Електронний ресурс] / Головне управління статистики у Чернівецькій області. – Режим доступу : http://www.cv.ukrstat.gov.ua/index_statinf/econom/dial.html
9. Основні структурні показники діяльності підприємств за їх розмірами [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/size.htm#opdmp
10. Регіональна програма розвитку малого підприємництва у Чернівецькій області на 2011-2012 роки: рішення Чернівецької обласної ради від 29.03.2011 № 9-4/11 [Електронний ресурс] / Чернівецька обласна рада. – Режим доступу : <http://oblrada.cv.ua/documents/8648/program%209.rar>
11. Регіональна програма розвитку малого і середнього підприємництва у Чернівецькій області на 2013-2014 роки: рішення Чернівецької обласної ради від 14.03.2013 № 2-14/13 [Електронний ресурс] / Чернівецька обласна рада. – Режим доступу : http://oblrada.cv.ua/documents/34277/ris%2014_6_2.rar
12. Регіональна програма розвитку малого і середнього підприємництва у Чернівецькій області на 2015-2016 роки: рішення Чернівецької обласної ради від 02.04.2015 № 39-31/15 [Електронний ресурс] / Чернівецька обласна рада. – Режим доступу : http://oblrada.cv.ua/documents/55570/ris%2031_6_39_new.rar
13. Методичні рекомендації щодо формування і реалізації регіональних та місцевих програм розвитку малого і середнього підприємництва: Наказ Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва від 18.09.2012 №44 [Електронний ресурс] / Державна регуляторна служба України. – Режим доступу : <http://www.dkrp.gov.ua/info/491>

14. Документи ради: бюджети [Електронний ресурс] / Чернівецька обласна рада. – Режим доступу: <http://oblrada.cv.ua/document/list/section/13/>

15. Про визнання окремих рішень обласної ради такими, що втратили чинність: рішення V сесії Чернівецької обласної ради VI скликання від 09.06.2011 № 84-5/11 [Електронний ресурс] / Чернівецька обласна рада. – Режим доступу : http://oblrada.cv.ua/documents/9884/ris%205_6_84.rar

16. Про положення про порядок часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами суб'єктів малого і середнього підприємництва у Чернівецькій області за рахунок коштів обласного бюджету для реалізації інвестиційних проектів у пріоритетних напрямках економіки: рішення X сесії Чернівецької обласної ради VI скликання від 31.05.2012 № 51-10/12 [Електронний ресурс] / Чернівецька обласна рада. – Режим доступу : http://oblrada.cv.ua/documents/23715/ris%2010_6_51.rar

Olessia Apostoliuk,

Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv

**STATE FINANCIAL SUPPORT FOR REGIONAL
DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS
(case study of Chernivtsi region)**

Annotation

The state financial support for small business as a tool for regional development is investigated in the article. The role and importance of small business for economic and social development of Chernivtsi region is justified. The relations between state financial support for small businesses and regional development in Chernivtsi region are analyzed. The tendencies of the financing the regional programs for small business support in Chernivtsi region are discovered due to the regional budget and the Fund of obligatory state social insurance against unemployment. The factors of influence on financial policy of small business support which is not fully implemented in Chernivtsi region are investigated. It is determined that the activation of the financial support for small business will help to overcome the recession of economic development indicators in the region.

Keywords: financial support, small businesses, regional development, regional program, credits.

References:

1. Parliament of Ukraine (2015). *About the Principles of the State Regional Policy*, Law of Ukraine. Available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/156-19> (in Ukr.).
2. Tkachuk, A.F. (2012). *Mistsevyj ta rehional'nyj rozvytok. Uchast' hromadian u mistsevomu rozvytku* [The local and regional development. The participation of citizens in local development]. ICC "Legal status", Kyiv (in Ukr.).
3. Kovalenko, E.G. (2005). *Regional'naja jekonomika i upravlenie* [The regional economy and management]. Piter, St. Petersburg (in Russ.).
4. Zhuk, V.I., Batalov, A.A. As for the effectiveness of support and prospects for development of small business in the regions. *Analychna zapyska Natsional'noho instytutu stratehichnykh doslidzhen' pry Prezydentovi Ukrainy [A snapshot of the National Institute for Strategic Studies under the President of Ukraine]*. The National Institute for Strategic Studies, Kyiv. Available at: <http://www.niss.gov.ua/articles/903/> (in Ukr.).
5. Olvinska, Yu.O. (2014). Effectiveness of small enterprises in the region in modern conditions. *Naukovi problemy hospodariuvannia na makro-, mezo- ta mikroekonomichnomu rivniakh. Materialy Mizhnarodoi naukovo-praktychnoi konferentsii (24-25 kvitnia 2014)* [Scientific management problems at the macro, meso and micro levels. Materials of international scientific conference (24-25 April 2014)]. Odessa, Ukraine (in Ukr.).

6. Alehyn, E.V. (2011). *Upravlenie regional'noj jekonomikoj* [Management of regional economy]. PSU of Russia (in Russ.).
7. Sydoruk, I.S. (2014). *Methodical approaches to formation of regional programs of state support of small business*. Available at: http://www.rusnauka.com/31_NG_2014/Economics/13_178824.doc.htm (in Ukr.).
8. Department of Statistics in Chernivtsi region (2015). *Basic indicators of entrepreneurship in Chernivtsi region*. Available at: http://www.cv.ukrstat.gov.ua/index_statinf/econom/dial.html (in Ukr.).
9. State Statistics Service of Ukraine (2015). *Basic structural indicators of entrepreneurship according to their size*. Available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/size.htm#opdmp (in Ukr.).
10. Chernivtsi Regional Council (2010). *Regional program of small entrepreneurship development in Chernivtsi region for 2011-2012* (Decision of Chernivtsi Regional Council). Available at: <http://oblrada.cv.ua/documents/8648/program%209.rar> (in Ukr.).
11. Chernivtsi Regional Council (2012). *Regional program of small and medium enterprises development in Chernivtsi region for 2013-2014* (Decision of Chernivtsi Regional Council). Available at: http://oblrada.cv.ua/documents/34277/ris%2014_6_2.rar (in Ukr.).
12. Chernivtsi Regional Council (2015). *Regional program of small and medium enterprises development in Chernivtsi region in 2015-2016* (Decision of Chernivtsi Regional Council). Available at: http://oblrada.cv.ua/documents/55570/ris%2031_6_39_new.rar (in Ukr.).
13. State Regulatory Service of Ukraine (2012). *Guidelines for the formation and implementation of regional and local programs for small and medium businesses*, Order of the State Service for Regulatory Policy and Entrepreneurship Development of Ukraine. Available at: <http://www.dkrp.gov.ua/info/491> (in Ukr.).
14. Chernivtsi Regional Council (2015). *Council Documents: Budgets*. Available at: <http://oblrada.cv.ua/document/list/section/13/> (in Ukr.).
15. Chernivtsi Regional Council (2011). *On the recognition of individual decisions of Regional Council as invalid*, Decision of V session of the Chernivtsi Regional Council. Available at: http://oblrada.cv.ua/documents/9884/ris%205_6_84.rar (in Ukr.).
16. Chernivtsi Regional Council (2012). *On the provision of partial compensation of interest rates on loans for small and medium enterprises in Chernivtsi region at the expense of the regional budget for investment projects in priority areas of the economy*, Decision of Chernivtsi Regional Council. Available at: http://oblrada.cv.ua/documents/23715/ris%2010_6_51.rar (in Ukr.).

УДК 336.74

Д.А. Ковалевич, к.е.н.,

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

КРЕДИТУВАННЯ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА СКЛАДОВА ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ

Анотація

У статті розкрито сутність та особливості кредитування суб'єктів господарювання комерційними банками. Обґрунтовано вплив комерційних банків на розвиток кредитного ринку України. Показано роль кредиту у соціально-економічному розвитку країни. Відображено кредитування як одну із складових банківської діяльності, основне джерело забезпечення потреб суб'єктів господарювання у грошових ресурсах. Пояснено соціально-економічне значення